

FELADATOK

Oldjátok meg figyelmesen a tesztfeladatokat a levelező fordulók témaköreiből!

1) Honnan származik Vámbéry Ármin családja?

- a) Hamburg   b) Bamberg   c) Wamberg   d) Szentgyörgy

2) Ki volt Vámbéry Ármin vendéglátója Gömüstepében?

- a) hadzsi Bilal   b) Baba Dzsán   c) Kizil Akond   d) Kandzsán

3) Hol vált Vámbéry Ármin efendivé?

- a) Isztambulban   b) Teheránban   c) Gömüstepében   d) Karatepében

4) Mi volt eredeti neve Vámbéry Árminnak?

- a) Vámbergi Hermann   b) Wamber Ernő   c) Wamberger Hermann   d) Wamber Hermann

5) Melyik Üzbegisztáni város nevének jelentése: „buddhista kolostor” vagy „szerencse helye”?

- a) Fergana   b) Buhara   c) Taskent   d) Szamarkand

6) Mikor született Vámbéry Ármin?

- a) 1830. március 19.   b) 1832. március 19.   c) 1832. május 19.   d) 1831. március 19.

7) Hány országgal határos Üzbegisztán?

- a) 5   b) 4   c) 6   d) 7

8) Mi volt Vámbéry Ármin második keleti utazásának végpontja?

- a) Persepolis   b) Shiraz   c) Teherán   d) Isfahan

9) Hogyan nevezik a turkmanok lakóhelyeit (sártait)?

- a) szeddi   b) hárem   c) ova   d) mollah

10) Mivel tartotta el a családot Vámbéry Ármin édesanyja Szentgyörgyön?

- a) kocsmároskodás   b) takarítás   c) piócakereskedés   d) varrás

11) Milyen betegségben szenvedett Vámbéry Ármin hároméves korában, amitől bal lába lebénult?

- a) bárányhimlő   b) tüdőgyulladás   c) kolera   d) csípőfájás

12) Hogy hívták Vámbéry Ármin mostohaapját?

- a) Fleischer   b) Kaufmann   c) Fleischmann   d) Fischer

13) Mi volt Břeclav régi megnevezése?

- a) Bamberg   b) Pressburg   c) Lundenburg   d) Lunderthal

14) Hol kapott Vámbéry Ármin állást 11 éves korában?

- a) Dunaszerdahelyen   b) Nyéken   c) Zsámbokréten   d) Kutyevón

15) Hol végezte gimnáziumi tanulmányai első két évét?

- a) Szentgyörgyön   b) Pozsonyban   c) Dunaszerdahelyen   d) Budapesten

16) Mit jelent a karabogra kifejezés?

- a) varázssformula   b) nyereg   c) hadzsik által osztott áldás   d) nyakra szerelt vas örv

17) Melyik városban érte Vámbéry Ármint az 1848-49-es forradalom?

- a) Bécs   b) Budapest   c) Dunaszerdahely   d) Pozsony

18) Milyen állat kereskedésével foglalkozott Vámbéry családja Dunaszerdahelyen?

- a) hal   b) pióca   c) disznó   d) pulyka

19) Minek a látványa szomorította és borzasztotta el Vámbéryt Gömüstepében?

- a) rabszolgák   b) sátoortábor   c) szegények   d) ívóvíz

20) Hányan béreltek tevét Gömüstepében, hogy szegény dervisek látszatát fenntartsák?

- a) 4   b) 1   c) 3   d) 2

21) Melyik településen döntötte el Vámbéry, hogy mankóját elhagyja?

- a) Pozsony   b) Nyék   c) Máriavölgy   d) Szentgyörgy

22) Milyen építmény fő részének betárolásával bízták meg Vámbéry Ármint Gömüstepében?

- a) mecset   b) kőfal   c) ova   d) palota

23) Hol adta ki Vámbéry Ármin először „Az iszlám a XIX. században” című művét?

- a) Pest   b) London   c) Lipcse   d) Stuttgart

24) Melyik diplomáciai és titkosszolgálati konfliktus állt fenn Oroszország és Nagy-Britannia közt?

- a) Great Game   b) Dirty Game   c) Deathly Game   d) Great Conflict

25) Milyen néven volt ismert Vámbéry Ármin keleten, amit első ottani munkaadójától kapot?

- a) Hadzsi Arminius   b) Resid hadzsi   c) Resid efendi   d) Wamberger Ármin

26) Első keleti utazása során melyik intézmény választja levelező tagjává Vámbéry Ármint?

- a) Magyar Földrajzi Társaság   b) Magyar Tudományos Akadémia
c) Royal Geography Society   d) Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem

27) Melyik nyelvvel rokonította Vámbéry Ármin a magyart?

- a) finn   b) perzsa   c) arab   d) török

28) Kit neveznek efendinek keleten?

- a) az írástudókat   b) a szenteket   c) akik megjárták a mekkai zarándoklatot   d) papokat

29) Mikor érkezett haza keleti utazásairól Vámbéry Ármin?

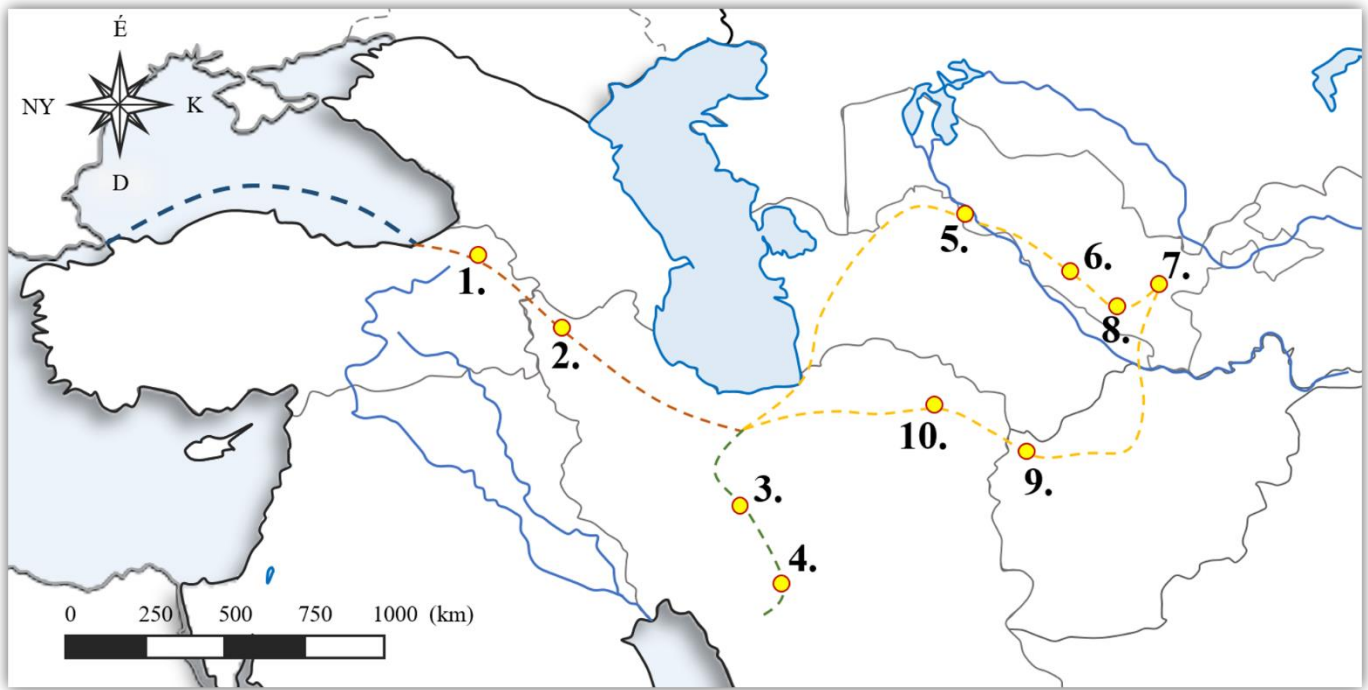
- a) 1864. május 29.   b) 1864. december 6.   c) 1861. július 7.   d) 1861. december 15.

30) Hol adta ki Vámbéry Ármin első ízben a Közép-ázsia utazások című könyvét?

- a) Budapest   b) Bécs   c) Párizs   d) London

A térkép Vámbéry Ármin ázsiai utazásainak útvonalát ábrázolja. Nevezzétek meg 1-10-ig utazása állomásait, valamint az érintett mai országokat és azok fővárosait is. A mai országok fővárosait jelöljétek be a térképen a megfelelő helyre négyzettel!

(állomások nevei = 10 pont, mai országok nevei = 5 pont, mai országok fővárosainak helye és neve 5+5=10 pont)

1 - _____

2 - _____

3 - _____

4 - _____

5 - _____

6 - _____

7 - _____

8 - _____

9 - _____

10 - _____

Az alább felsorolt 10 kitalált Vámbéry alkotás 14 valódi Vámbéry mű címét rejti. Keressétek meg ezeket!

Figyelem! Minden kifejezést fel kell használni, kivéve egy kötőjelet!

(minden helyesen megfejtett mű címe egy pontot ér = 14 pont)

A közép-ázsiai magyarság kultúrája

Indiai utazás a XIX. században

Bokhara eredete és gyarapodása Nyugat-Ázsiában

Magyar életképek Keleten

A magyarság hatalmi állása

Vándorlásaim Perzsiában és az iszlám Közép-Ázsián át

Szóegyezések története a keleti magyarok bölcsőjénél

Oroszország keletkezése

Élményeim és küzdelmeim dervisruhában

Török-tatár tündérmesék

1./ _____

2./ _____

3./ _____

4./ _____

5./ _____

6./ _____

7./ _____

8./ _____

9./ _____

10./ _____

11./ _____

12./ _____

13./ _____

14./ _____

4./ Muravidéki igazmondó csapatnév: _____

/19 pont

Állapítsátok meg az alábbi Muravidékhez kapcsolódó állításokról, hogy igazak-e vagy hamisak! Ennek alapján karikázzátok be a megfelelő betűket, majd azokat folyamatosan összeolvasva egy Muravidékhez kapcsolódó kifejezést kaptok megfejtésül. Egy mondatban magyarázzátok meg, milyen összefüggésben volt szó róla a levelező fordulóban!

(minden helyesen eltalált állítás – azaz minden helyes betű – egy-egy pontot ér, valamint a megfejtésért és annak magyarázatát is jár egy-egy pont = 17+1+1=19 pont)

		igaz	hamis
1.	A Lendvai várban várban szállt meg Mátyás király jegyese, Beatrix királykisasszony és kísérete.	K	L
2.	Muravidék területe négy másik országgal is határos.	A	E
3.	A felsőlendvai vár (Grad kastély) Szlovénia és a Muravidék harmadik legnagyobb várépülete.	D	B
4.	A legfontosabb folyón kívül a Lendva és a Kerka jelentősek.	E	I
5.	Muravidék területe 648,48 km ² .	K	L
6.	Muraszombat a Lendva folyó partján fekszik.	E	O
7.	A Vendvidék a szlovéniai magyarokról kapta a nevét.	T	S
8.	A legkisebb területű muravidéki község Alsómarác.	S	Z
9.	A muravidéki önkormányzatok megnevezése település / obec.	A	E
10.	Muravidék gazdaságának fontos része volt a kőolaj kitermelése.	N	M
11.	A kerületek és járások feladatkörét a Muravidéken a Statisztikai régiók látják el.	T	P
12.	Mára a turizmusban az egykori bányák látogatása jelentős bevételt hoz.	N	M
13.	Muravidék 3 városi rangú községgel rendelkezik.	É	Á
14.	A térség fő központja Muraszombat.	R	P
15.	Muravidék mezőgazdaságában fontos szerepet kap a komló, árpa és a repce.	R	T
16.	A 2015-ös milánói Expora épített szlovén pavilon ma a Soboška kamešnica bányató partján áll.	O	I
17.	A Muravidék természetes határa a Mura folyó.	N	S

megfejtés: _____

magyarázat: _____

_____

Fejtsétek meg a meghatározások segítségével a keresztrejtvényt. Írjátok le a megoldást, majd magyarázzátok meg egy mondatban, hogyan kapcsolódik Vámbéry Árminhoz!

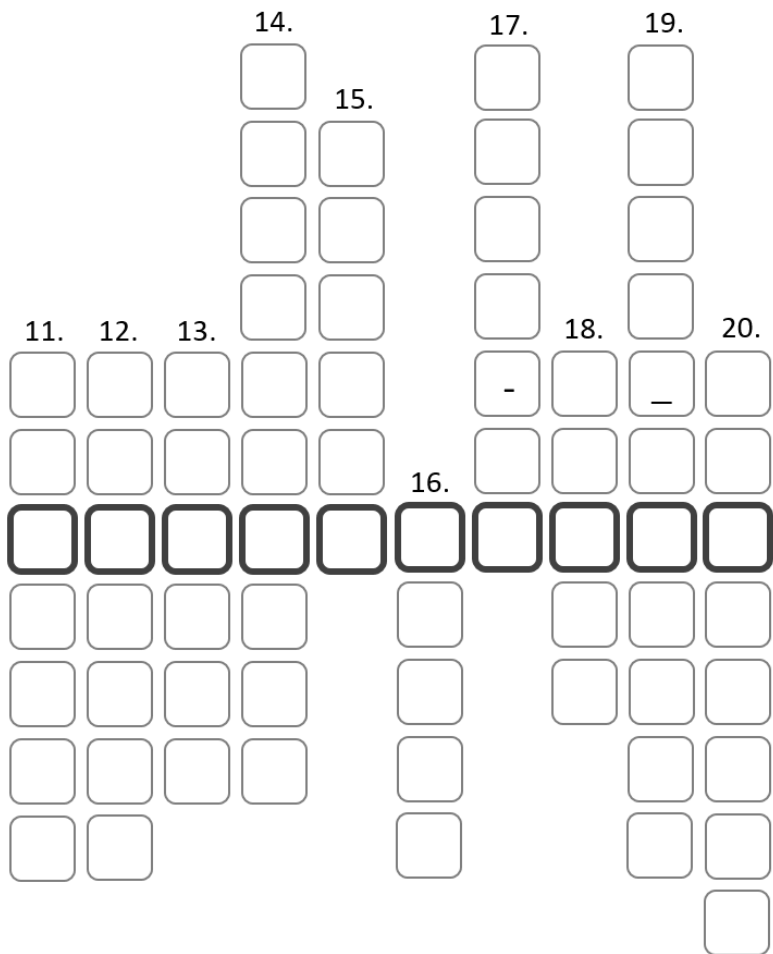
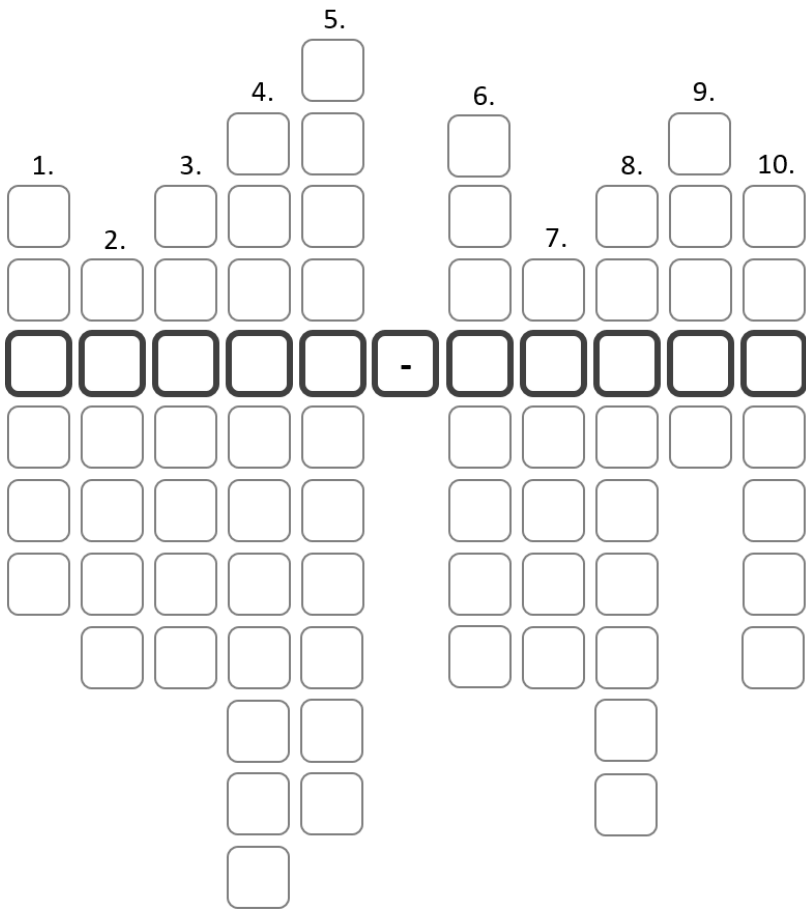
(minden jó megoldás egy-egy pontot ér, ahogyan egy-egy pont jár a megfejtésért és a magyarázatért is

– 20x1 + 2x1 = 22 pont)

1. Ebben a városban adott elő Vámbéry elsőként nagy nyilvánosság előtt
2. Az Oszmán Birodalom kormányzati negyedének megnevezése: . . . . . porta
3. Ebből a városból származik családja
4. Az előbbi város ma ennek az országnak a területén található
5. Vámbéry Ármin születésének helye
6. Nagy-Britannia uralkodója, aki vendégül látta Vámbéry Ármint
7. Ennek a folyónak a torkolatvidékén fekszik Gömüstepe
8. Szlovénia legészakibb történelmi régiója, 1920-ig a Magyar Királyság része volt
9. Ezzel a nyelvvel rokonította Vámbéry Ármin a magyart
10. Vámbéry mű címe: . . . . . története
11. Ebben a városban éri Vámbéryt az 1848-as forradalom híre
12. Üzbegisztán fővárosa
13. Török megszólítás, tanult embert, állami hivatalnokot jelent – Vámbéryt is ezzel illették
14. Édesanyja származott ebből a városból (a település régies – német megnevezése)
15. A kolduló, vándorló arab szerzetes, vallásos ember, zarándok megnevezése
16. Vámbéry családjának vallása
17. Üzbegisztán északnyugati részén lévő kiszáradó állóvíz
18. A turkman „ova” kifejezés magyar jelentése
19. Gömüstepei tartózkodása idején tanulmányozott rom (fal) építtetője
20. Település, mely a közepén lévő fekete dombról kapta a nevét

Megfejtés: _____

Magyarázat: _____

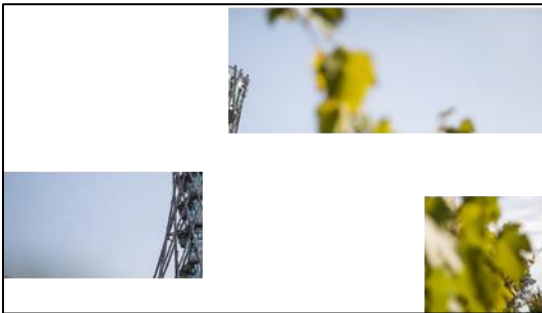

Az alábbi hat kép 3 muravidéki látnivalót és 3 üzbejsztáni UNESCO Világörökségi helyszínt ábrázol – töredékekben. Állapítsátok meg, mi látható az egyes képeken, majd egy rövid mondattal jellemezzétek is mindegyiket!

(A legtöbb részletet felfedő képek 1 pontot, a két részletet felfedők 2 pontot, míg az egy részletet felfedő képek 3 pontot érnek. Minden egymondatos magyarázat egy-egy pontot ér. $2 \times 3 + 2 \times 2 + 2 \times 1 + 6 \times 1 = 18$ pont)

1. _____

jellemezés: _____

2. _____

jellemezés: _____

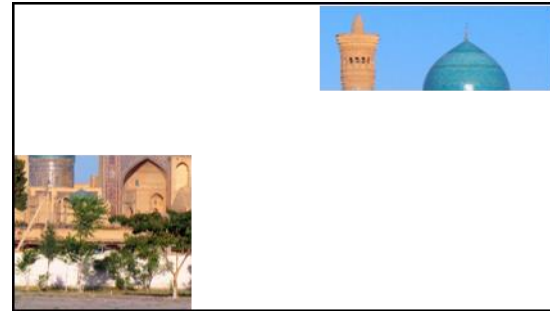
3. _____

jellemezés: _____

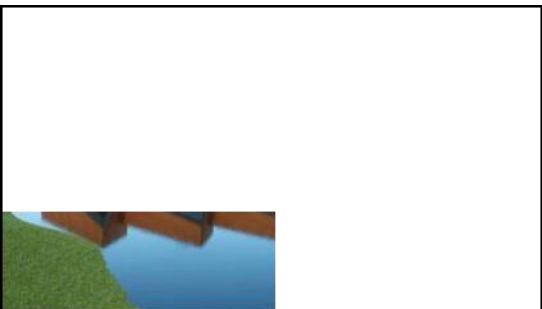
4. _____

jellemezés: _____

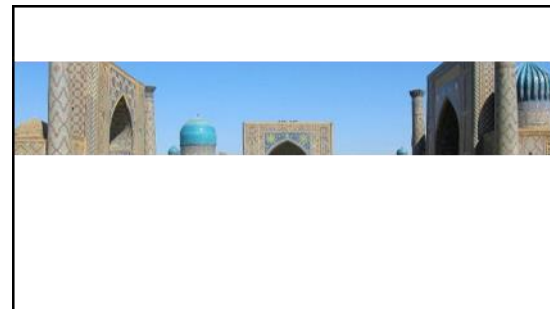
5. _____

jellemezés: _____

6. _____

jellemezés: _____

MEGOLDÁSOK

Oldjátok meg figyelmesen a tesztfeladatokat a levelező fordulók témaköreiből!

Minden jó megoldás egy pontot ér – összesen 30 pont

- 1) Honnan származik Vámbéry Ármin családja?
a) Hamburg   b) Bamberg   c) Wamberg   d) Szentgyörgy
- 2) Ki volt Vámbéry Ármin vendéglátója Gömüstepében?
a) hadzsi Bilal   b) Baba Dzsán   c) Kizil Akond   d) Kandzsán
- 3) Hol vált Vámbéry Ármin efendivé?
a) Isztambulban   b) Teheránban   c) Gömüstepében   d) Karatepében
- 4) Mi volt eredeti neve Vámbéry Árminnak?
a) Vámbergi Hermann   b) Wamber Ernő   c) Wamberger Hermann   d) Wamber Hermann
- 5) Melyik Üzbegisztáni város nevének jelentése: „buddhista kolostor” vagy „szerencse helye”?
a) Fergana   b) Buhara   c) Taskent   d) Szamarkand
- 6) Mikor született Vámbéry Ármin?
a) 1830. március 19.   b) 1832. március 19.   c) 1832. május 19.   d) 1831. március 19.
- 7) Hány országgal határos Üzbegisztán?
a) 5   b) 4   c) 6   d) 7
- 8) Mi volt Vámbéry Ármin második keleti utazásának végpontja?
a) Persepolis   b) Shiraz   c) Teherán   d) Isfahan
- 9) Hogyan nevezik a turkmanok lakóhelyeit (sártait)?
a) szeddi   b) hárem   c) ova   d) mollah
- 10) Mivel tartotta el a családot Vámbéry Ármin édesanyja Szentgyörgyön?
a) kocsmároskodás   b) takarítás   c) piócakereskedés   d) varrás
- 11) Milyen betegségben szenvedett Vámbéry Ármin hároméves korában, amitől bal lába lebénult?
a) bárányhimlő   b) tüdőgyulladás   c) kolera   d) csípőfájás
- 12) Hogy hívták Vámbéry Ármin mostohaapját?
a) Fleischer   b) Kaufmann   c) Fleischmann   d) Fischer
- 13) Mi volt Břeclav régi megnevezése?
a) Bamberg   b) Pressburg   c) Lundenburg   d) Lunderthal
- 14) Hol kapott Vámbéry Ármin állást 11 éves korában?
a) Dunaszerdahelyen   b) Nyéken   c) Zsámbokréten   d) Kutyevón
- 15) Hol végezte gimnáziumi tanulmányai első két évét?
a) Szentgyörgyön   b) Pozsonyban   c) Dunaszerdahelyen   d) Budapesten

- 16) Mit jelent a karabogra kifejezés?
a) varázsfórmula   b) nyereg   c) hadszik által osztott áldás   d) nyakra szerelt vas örv
- 17) Melyik városban érte Vámbéry Ármint az 1848-49-es forradalom?
a) Bécs   b) Budapest   c) Dunaszerdahely   d) Pozsony
- 18) Milyen állat kereskedésével foglalkozott Vámbéry családja Dunaszerdahelyen?
a) hal   b) pióca   c) disznó   d) pulyka
- 19) Minek a látványa szomorította és borzasztotta el Vámbéryt Gömüstepében?
a) rabszolgák   b) sátoztábor   c) szegények   d) ívóvíz
- 20) Hányan béreltek tevét Gömüstepében, hogy szegény dervisek látszatát fenntartsák?
a) 4   b) 1   c) 3   d) 2
- 21) Melyik településen döntötte el Vámbéry, hogy mankóját elhagyja?
a) Pozsony   b) Nyék   c) Máriavölgy   d) Szentgyörgy
- 22) Milyen építmény fő részének betájolásával bízták meg Vámbéry Ármint Gömüstepében?
a) mecset   b) kőfal   c) ova   d) palota
- 23) Hol adta ki Vámbéry Ármin először „Az iszlám a XIX. században” című művét?
a) Pest   b) London   c) Lipcse   d) Stuttgart
- 24) Melyik diplomáciai és titkosszolgálati konfliktus állt fenn Oroszország és Nagy-Britannia közt?
a) Great Game   b) Dirty Game   c) Deathly Game   d) Great Conflict
- 25) Milyen néven volt ismert Vámbéry Ármin keleten, amit első ottani munkaadójától kapott?
a) Hadzsi Arminius   b) Resid hadzsi   c) Resid efendi   d) Wamberger Ármin
- 26) Első keleti utazása során melyik intézmény választja levelező tagjává Vámbéry Ármint?
a) Magyar Földrajzi Társaság   b) Magyar Tudományos Akadémia
c) Royal Geography Society   d) Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem
- 27) Melyik nyelvvel rokonította Vámbéry Ármin a magyart?
a) finn   b) perzsa   c) arab   d) török
- 28) Kit neveznek efendinek keleten?
a) az írástudókat   b) a szenteket   c) akik megjárták a mekkai zarándoklatot   d) papokat
- 29) Mikor érkezett haza keleti utazásairól Vámbéry Ármin?
a) 1864. május 29.   b) 1864. december 6.   c) 1861. július 7.   d) 1861. december 15.
- 30) Hol adta ki Vámbéry Ármin első ízben a Közép-ázsia utazások című könyvét?
a) Budapest   b) Bécs   c) Párizs   d) London

A térkép Vámbéry Ármin ázsiai utazásainak útvonalát ábrázolja. Nevezd meg 1-10-ig utazása állomásait, valamint az érintett mai országokat és azok fővárosait is. A mai országok fővárosait jelöljétek be a térképen a megfelelő helyre négyzettel!

(állomások nevei = 10 pont, mai országok nevei = 5 pont, mai országok fővárosainak helye és neve 5+5=10 pont)

1 - Erzerum _____

2 - Tebriz _____

3 - Iszfahán _____

4 - Perszepolisz _____

5 - Khiva _____

6 - Bokhara _____

7 - Szamarkand _____

8 - Karsi _____

9 - Herat _____

10 - Meshed _____

3./ Műkereskedés - megoldások   csapatnév: _____ /14 pont

Az alább felsorolt 10 kitalált Vámbéry alkotás 14 valódi Vámbéry mű címét rejti. Keressétek meg ezeket!

Figyelem! Minden kifejezést fel kell használni, kivéve egy kötőjelet!

(minden helyesen megfejtett mű címe egy pontot ér = 14 pont)

A közép-ázsiai magyarság kultúrája

Indiai utazás a XIX. században

Bokhara eredete és gyarapodása Nyugat-Ázsiában

Magyar életképek Keleten

A magyarság hatalmi állása

Vándorlásaim Perzsiában és az iszlám Közép-Ázsián át

Szóegyezések története a keleti magyarok bölcsőjénél

Oroszország keletkezése

Élményeim és küzdelmeim dervisruhában

Török-tatár tündérmesék

1./ **Közép-ázsiai utazás** _____

2./ **Vándorlásaim és élményeim Perzsiában** _____

3./ **Magyar és török-tatár szóegyezések** _____

4./ **Indiai tündérmesék** _____

5./ **Bokhara története** _____

6./ **Oroszország hatalmi állása Ázsiában** _____

7./ **Az iszlám a XIX. században** _____

8./ **Keleti életképek** _____

9./ **A magyarok eredete** _____

10./ **A magyarság bölcsőjénél** _____

11./ **Dervisruhában Közép-Ázsián át** _____

12./ **Nyugat kultúrája Keleten** _____

13./ **Küzdelmeim** _____

14./ **A magyarság keletkezése és gyarapodása** _____

4./ Muravidéki igazmondó - megoldások csapatnév: _____ /19 pont

Állapítsátok meg az alábbi Muravidékhez kapcsolódó állításokról, hogy igazak-e vagy hamisak! Ennek alapján karikázzátok be a megfelelő betűket, majd azokat folyamatosan összeolvasva egy Muravidékhez kapcsolódó kifejezést kaptok megfejtésül. Egy mondatban magyarázzátok meg, milyen összefüggésben volt szó róla a levelező fordulóban!

(minden helyesen eltalált állítás – azaz minden helyes betű – egy-egy pontot ér, valamint a megfejtésért és annak magyarázatát is jár egy-egy pont = 17+1+1=19 pont)

		igaz	hamis
1.	A Lendvai várban várban szállt meg Mátyás király jegyese, Beatrix királykisasszony és kísérete.	<u>K</u>	L
2.	Muravidék területe négy másik országgal is határos.	A	<u>E</u>
3.	A felsőlendvai vár (Grad kastély) Szlovénia és a Muravidék harmadik legnagyobb várépülete.	D	<u>B</u>
4.	A legfontosabb folyón kívül a Lendva és a Kerka jelentősek.	<u>E</u>	I
5.	Muravidék területe 648,48 km ² .	K	<u>L</u>
6.	Muraszombat a Lendva folyó partján fekszik.	<u>E</u>	O
7.	A Vendvidék a szlovéniai magyarokról kapta a nevét.	T	<u>S</u>
8.	A legkisebb területű muravidéki község Alsómarác.	S	<u>Z</u>
9.	A muravidéki önkormányzatok megnevezése település / obec.	A	<u>E</u>
10.	Muravidék gazdaságának fontos része volt a kőolaj kitermelése.	<u>N</u>	M
11.	A kerületek és járások feladatkörét a Muravidéken a Statisztikai régiók látják el.	<u>I</u>	P
12.	Mára a turizmusban az egykori bányák látogatása jelentős bevételt hoz.	N	<u>M</u>
13.	Muravidék 3 városi rangú községgel rendelkezik.	É	<u>Á</u>
14.	A térség fő központja Muraszombat.	<u>R</u>	P
15.	Muravidék mezőgazdaságában fontos szerepet kap a komló, árpa és a repce.	R	<u>I</u>
16.	A 2015-ös milánói Expora épített szlovén pavilon ma a Soboška kamešnica bányató partján áll.	<u>O</u>	I
17.	A Muravidék természetes határa a Mura folyó.	<u>N</u>	S

megfejtés: **Kebeleszentmárton** _____

magyarázat: **Muravidék legkisebb területű községe (občina)** _____

Fejtsétek meg a meghatározások segítségével a keresztrejtvényt. Írjátok le a megoldást, majd magyarázzátok meg egy mondatban, hogyan kapcsolódik Vámbéry Árminhoz!

(minden jó megoldás egy-egy pontot ér, ahogyan egy-egy pont jár a megfejtésért és a magyarázatért is

– 20x1 + 2x1 = 22 pont)

1. Ebben a városban adott elő Vámbéry elsőként nagy nyilvánosság előtt
2. Az Oszmán Birodalom kormányzati negyedének megnevezése: . . . . . porta
3. Ebből a városból származik családja
4. Az előbbi város ma ennek az országnak a területén található
5. Vámbéry Ármin születésének helye
6. Nagy-Britannia uralkodója, aki vendégül látta Vámbéry Ármint
7. Ennek a folyónak a torkolatvidékén fekszik Gömüstepe
8. Szlovénia legészakibb történelmi régiója, 1920-ig a Magyar Királyság része volt
9. Ezzel a nyelvvel rokonította Vámbéry Ármin a magyart
10. Vámbéry mű címe: . . . . . története
11. Ebben a városban éri Vámbéryt az 1848-as forradalom híre
12. Üzbegisztán fővárosa
13. Török megszólítás, tanult embert, állami hivatalnokot jelent – Vámbéryt is ezzel illették
14. Édesanyja származott ebből a városból (a település régies – német megnevezése)
15. A kolduló, vándorló arab szerzetes, vallásos ember, zarándok megnevezése
16. Vámbéry családjának vallása
17. Üzbegisztán északnyugati részén lévő kiszáradó állóvíz
18. A turkman „ova” kifejezés magyar jelentése
19. Gömüstepei tartózkodása idején tanulmányozott rom (fal) építtetője
20. Település, mely a közepén lévő fekete dombról kapta a nevét

Megfejtés: **Német-török zsebszótár** _____

Magyarázat: **Vámbéry Ármin első, 1858-ban Konstantinápolyban (Isztambulban) kiadott műve**

---

1. L 2. O F 3. B A 4. N É 5. S Z E N
 6. V I 7. K G 8. M U 9. T Ö 10. B O
N É M E T - T Ö R Ö K
 D N B T G Ó R A K H
 O Y E O Y R G V A
 N E R R Ö I E I R
 S G S R A N D A
 Z G É
 Á Y K
 G

11. P 12. T 13. E E 14. L 15. U D 16. Z Ó 17. A R 18. - S 19. N A 20. K
 O A F N I T Á S A
Z S E B S Z Ó T Á R
 S K N U S O N A
 O E D R I R D T
 N N I G D O E
 Y T Ó R P
 E

Az alábbi hat kép 3 muravidéki látnivalót és 3 üzbejsztáni UNESCO Világörökségi helyszínt ábrázol – töredékekben. Állapítsátok meg, mi látható az egyes képeken, majd egy rövid mondattal jellemezzétek is mindegyiket!

(A legtöbb részletet felfedő képek 1 pontot, a két részletet felfedők 2 pontot, míg az egy részletet felfedő képek 3 pontot érnek. Minden egymondatos magyarázat egy-egy pontot ér. $2 \times 3 + 2 \times 2 + 2 \times 1 + 6 \times 1 = 18$ pont)

1- Vinarium-tower - Lendva-hegyen épült Vinarium-kilátótorony kör alakú torony 53,50 méter magas, földszinttel és kilenc emelettel. A torony alapterülete 293 m², acél szerkezetű vasbeton földszinttel, a tetején egy üvegezett kilátót alakítottak ki, ahonnan egyszerre látjuk be a négy országot, Szlovénia, Magyarország, Horvátország és Ausztria területét. A torony egyszerre legtöbb 50 látogatót fogadhat. A toronyba 240 előregyártott lépcsőn vagy lift segítségével lehet feljutni. A földszinten a látogatók rendelkezésére étterem áll, továbbá ajándéktárgyak, információs pont, a torony melletti házikókban pedig a helyi gasztronómia és borok kínálata várja a látogatókat. **/1 + 1 pont**

2- Itchan Kala (Híva történelmi óvárosa) - Itchan Kala, az ősi oázis, a mai Híva magas falakkal körbevett városrésze a nyugat-üzbejsztáni Horemz tartományban fekszik a türkmén határ közelében. A kereskedelmi út mellett alapított település az utolsó pihenőhely volt a sivatagi átkelés előtt az Irán felé vezető úton. A tíz méter magas fallal védett városrész megmaradt épületei a közép-ázsiai iszlám építészet klasszikus példái. A négyszáz méter széles és körülbelül hétszáz méter hosszú óvárosban viszonylag kevés épület maradt fenn, ezek azonban magas művészi színvonalat képviselnek. Itchan Kala igazi értékét nem az egyéni épületek adják, hanem sikátorainak, medreszéinek, mauzóleumainak, minaretjeinek és mecseteinek összessége. Itchan Kala jellegzetes épülete az Amin Kán-medresze előtt álló befejezetlen, kerámiával díszített, 28 méter magas Kalta Minor-minaret, amelyet eredetileg 70 méterre terveztek. **/1 + 1 pont**

3- Bagonya temploma (Urunk mennybemenetele templom) - Jože Plečnik építész Franc Bajlec meghívására készítette el az új templom terveit, amelyet a bogojinai lakosok álmodták meg Ivan Baša lelkésszel az élen. Az új építmény szerkezetébe Plečnik belefoglalta a fennmaradt gótikus templomot, amelyhez monumentális térfogatot tervezett kőpillérrel, valamint egyenes famennyezettel, amely a hazai, Bogojina és Filovci falvakból származó fazekasmesterek által készített tányérokkal van kidíszítve. A templom külsőjét a henger alakú harangtorony uralja. A templomot 1924-től 1927-ig építették, a belső felszerelését pedig Plečnik tervei alapján véglegesítették 1965-ben. **/2 + 1 pont**

4- Buhara történelmi óvárosa - A selyemút mellett fekvő, több mint kétezer éves, alapvetően érintetlenül fennmaradt szerkezetű Buhara a Kizil-kum sivatagban egy nagy oázis mellett épült. A Kínát és Indiát Európával összekötő útvonal mellett található település a közép-ázsiai középkori városok legszebb fennmaradt példája. Buhara valódi jelentőségét nem egyes épületei, hanem városszerkezete és építészetének általánosan magas színvonala adja. A citadella, a történelmi városközpont a világi hatalmat jelképezi, a város másik végén áll a vallási ellentétpárja a Bolo Hauz-mecset. Buhara legfontosabb épületei közé tartozik a 12. századi 46 méter magas téglából készült Kalján-minaret, Taki Szargaron kupolája, Abdullácisz kán medreszéje és Iszmail Szamani 10. századi síremléke. **/2 + 1 pont**

5- Pavilion EXPANO - Az Expano pavilont Szlovénia képviselőjére hozták létre a 2015-ös milánói Expora. ma a Soboška kamešnica bányató partján áll, és átfogó kilátást nyújt Muravidék térségére. **/3 + 1 pont**

6- Szamarkand (Regisztán tér – a kultúrák kereszteződési pontja) - A Közép-Ázsiát korábban átszelő nagy kereskedelmi útvonalak csomópontjánál fekvő Szamarkand már az ókorban is lakott volt, a hagyomány szerint az i. e. 7. században alapították. A legkorábbi forrás i. e. 329-ben említi, amikor Nagy Sándor elfoglalta az akkor Marakanda néven ismert települést. Az oázisváros már ekkor fontos kereskedelmi, kézműves és kulturális központ volt. Az i. e. 1. században, amikor a Selyemút már Európától Kínáig ért Szamarkand különböző kultúrák találkozási pontjává vált. Az évszázadok során arab, számanida, szeldzsuk fennhatóság alá került, végül Dzsingisz Kán csapatai 1220-ban lerombolták. A 14. század második felében Timur parancsára a kor legjelentősebb építései, művészei és tudósai építették újjá. A Timurida Birodalom idejében a Perzsiáig, Afganisztánig és Indiáig terjedő meghódított területekről elhurcolt javak tárháza lett. Szamarkand ma is látható legfontosabb épületei a Regisztán-mecset és medreszéi (Ulugbek-, Tilla-Kari- és Ser-Dor-medresze), a Bibi-Hanim-medresze, a Sáhi-Zinda temető, Ulugbek csillagvizsgálója és Gur-Emir mauzóleuma. **/3 + 1 pont**